

چهاردهمین سالات

سومین نشست شخصی تاریخ مجلس

نگاهی به ساختار و کارکرد مجلس شورای اسلامی ملی

(دوره‌های سیزدهم و شانزدهم)

۲۶ مرداد نشست
۱۳۹۱

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سیاست داخلی مجلس چهاردهم شورای ملی

(اصوات) ۲۶

فوزیه جوانمردی

نقدهنگی و سیاست‌های پولی مجلس پانزدهم ۲۷

علی اصغر چاهیان / باک روح‌الامینی

نقش و کارکرد فراکسیون‌های فعال مجلس چهاردهم شورای ملی ۲۸

کامیار چایچی

نقش مجلس سیزدهم در تصویب قانون تعیینات اجرایی ۲۹

محمد حعفر چمنکار

بازتاب مفاسد اداری در صورت مذاکرات مجلس پانزدهم ۳۰

مجد حاجی‌بابایی

تفایل دولت ایران با شرکت نفت ایران و انگلیس از قرارداد ۱۹۳۳ تا ملی شدن صنعت نفت ایران

(با تأکید بر نقش مجلس شورای ملی) ۳۱

محمد حسین لیما

مجلس سیزدهم و شکل‌گیری فراکسیون‌ها

۳۲ (۱۳۴۰ - ۱۳۴۱ هـ)، ش.

داود حقی

لواجع مطبوعاتی مجلس شورای ملی در دوره پهلوی دوم

(از ۱۳۴۰ تا ۱۳۴۴ هـ)، ش. ۳۳

مصطفویه خیدری‌مهر / کبری خیدری‌مهر

تعاملات و تقابلاتِ مجلس سیزدهم شورای ملی و دولت قوام

(مرداد - بهمن ۱۳۴۱) ۳۴

مسعود خاتمی / محمدحسین علیزاده

فراکسیون اقلیت در دوره پانزدهم مجلس شورای ملی ۳۵

یونس خدابرست

جاگاه مجلس چهاردهم شورای ملی در ساختار تصمیم‌گیری‌های کشور ۳۶

صبح خسروی‌زاده / هادی قیصریان فرد

نقش مجلس شورای ملی در دوره چهاردهم در پایان بحران آذربایجان ۳۷

محسن خلیلی

بورسی نقش مجلس سیزدهم در تقابل دولت قوام با شاه ۳۸

حسین خمسه‌ای

نقش مجلس شورای ملی در دوره چهاردهم

در پایان بحران آذربایجان

* محسن خلیلی

چکیده

برخی بر این باورند که جنگ سرمه و شکل‌گیری بلوکبندی جهانی، در دوران پس از جنگ دوم جهانی، در حقیقت، در ۱۵ اسفند ماه ۱۳۲۴، آغاز شده است؛ زمانی که پانزده نیپ مسلح شوروی وارد آذربایجان ایران شدند و نشان دادند که نی خواهند به سعاد پیمان سه‌جانبه میان ایران و شوروی و انگلستان، و بیویزه، ماده شش آن، پایی بند باشند. پس از پایان دومین جنگ جهانی، نیروهای شوروی علی‌رغم داشتن تعهد قاتونی و مکتوب، جهت خروج فوری از خاک ایران، در این کار، سیار تعامل کردند؛ و تنها پس از طرح شکایت دولت ایران در شورای امنیت سازمان ملل متعدد، حاضر به تخلیه خاک گشور شدند. نصاعد بحران آذربایجان، حکایت از نشان‌های اراده دولت قدرتمند شوروی برای گسترش دائمی نزاع به سطوح بالاتر داشت؛ تنها، به این امید که پتواند به دستاوردهای بهتری در راستای مبارزة ستیزه‌جویانه میان قدرت‌های درگیر، دست یابد در این مقاله، نگارنده، از منظور کارویزه و کردار مجلس شورای ملی در دوره چهاردهم، به بررسی عملکرد پارلمان در اختتام بحران آذربایجان و اشغال ایران خواهد پرداخت که نشان دهد که در اتفاقی اتش بحرانی که نخستین رویارویی جدی و در عنی حال خطرناک امریکا و شوروی بود، چهاردهمین مجلس مشروطه، چگونه رفتار کرده است. چالش مهم ادخال پارلمان‌ها در امور بین‌المللی، این است که در اغلب کشورها، امور خارجی و سیاست بین‌المللی، به طوری سنتی، ویره قوه مجریه و جزو حوزه اختصاصی آن به شمار می‌رود. نگارنده در صدد است بررسی کند که از مان نقش‌های پنج گانه مجلس (توجه، تأیید، تصویب، تأخیر، و تسریع) در تنظیم و تنیق روابط خارجی، مجلس شورای ملی در دوره چهاردهم، به کدامیک از کارویزه‌ها نزدیک شده و دلیل آن چه بوده است.

کلیدواژه‌ها: مجلس چهاردهم شورای ملی، سیاست خارجی، آذربایجان، کارویزه.